

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 10. (145.) szám. 2014. május 30.

EZ VOLT MÁJUS FOLYAMÁN

Elismerések

A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség kapta a Fiatalok a Polgári Magyarorszáért Díjat, amelyet Mádl Dalma adott át Popovics Pálnak, a szervezet elnökének. Balog Zoltán, az alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntő beszédében azt mondta: Magyarország sikerének legfontosabb záloga az összetartó, értékalapú közösségek.

Fontosabb események, rendezvények

2014. május 2. Dr. Tóth Mihály elnökletével terepszemlével egybekötött tanácskozást tartott a Szolyvai Emlékparkbizottság. A Szolyvai Emlékpark 2014-ben ismét bekerült a nemzeti jelentőségű intézmények közé. **Dupka György** felelős titkár javaslatára bizottság elfogadta a malenykij robot 70. évfordulója alkalmából szervezendő tennivalók, rendezvények listáját. Döntés született arról, hogy az idei hagyományos emlékkonferenciát november 21-én tartják meg a beregszászi Európa–Magyar Házban, a koszorúzással és gyászszertartással egybekötött központi megemlékezésre pedig november 22-én kerül sor az emlékparkban. Ezzel kapcsolatban a bizottság felhívással fordul a történelmi egyházakhoz, hogy a településeken kapcsolódjanak be a szervezésbe, s működjenek közre abban, hogy a 70. évforduló kapcsán minél többen eljuthassanak a Szolyvai Emlékparkba. **Vass Tibor** javaslatára a bizottság az I. világháború 1914-es kirobbanásának 100. évfordulója alkalmából június 28-án 11.00 órai kezdettel koszorúzással egybekötött megemlékezést szervez a park területén lévő I. világháborús emlékoszlopnál. A bizottság felkérte **Zubánics László** történészt, hogy állítson össze egy ukrán nyelvű prospektust az emlékparkról, valamint a magyar és német katonaköteles férfiak internálásáról.

2014. május 1–5. Az ungvári Csajkovszkij Zeneiskola növendékei **Olena Timcsik** vezetésével sikeresen képviselték Ukrainát a Cattolicában (Olaszország) megrendezett nemzetközi kórusversenyen.

2014. május 5. Visszatekintő (retrospektív) kiállítás nyílt a munkácsi várban, amelyen a Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskola és az Erdélyi Béla Képzőművészeti Szakközépiskola diákjainak diplomamunkáit láthatták az érdeklődők.

2014. május 5. Kültéri szavalással állított emléket Radnóti Miklós 105. születésnapjának a Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet Beregszászban

2014. május 6. Ungváron a filharmónia nagytermében kamarazenei koncertet adott **Csuprik Etelka** zongoraművész, **Mark Komonyko** hegedűművész és Kárpátaljai Filharmónia kamaraegyüttese (karnagy **Vladiszláv Juros**) közreműködésével. A koncerten Mozart és Ravel művei hangzottak el.

2014. május 8. A bot – A világosság világa című eladások bemutatására került sor a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban. Két egyfelvonásos szerzője **Várszegi Tibor**, aki egyben előadó is.

2014. május 8. Új művészkávézó nyitotta meg kapuit Ungváron. A kávézó egyben galéria is, helyiségében minden hónapban más-más kárpátaljai festőművész alkotásait

mutatják be. Elsőként **Ljudmila Korzs-Ragyko** festményeit láthatják a vendégek. A Voto kávézó egy régi (1691-ben említett) ungvári utcáról kapta a nevét, amelyhez számos legenda fűződik.

2014. május 9. A Tiszapéterfalvai Művészeti Iskolában került sor **Kokas Erzsébet** népdalénekes tanítványainak, a Napsugár Hagyományörző Gyermekcsoport ifjú énekeseinek osztálykoncertjére, amelyen a fiatal tehetségek egyénileg és csapatban is megmutathatták, milyen hang rejtőzik torkukban.

2014. május 9. A Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és a KMKSZ Nagyberegi Alapszervezetének rendezésében Nagyberegen megrendezték az Egyesület táncházmozgalmát, ahol is **Szilágyi László**, a beregszászi Rákóczi-főiskola tanára és óvodapedagógus felesége, Szilágyiné **Tóth Gabriella** mozgatta, forgatta, táncoltatta meg az érdeklődőket.

2014. május 10. A Májusi Zenei Napok keretében újra megemlékeztek Bartók Béla első nyilvános szerepléséről Nagyszőlősen a Perényi Zsigmond Középiskola nagytermében. Közreműködtek a Nagyszőlősi Bartók Béla Zene és Művészeti Iskola tanárai.

2014. május 10. Megtartotta soros havi irodalmi műhelymunkáját a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság a beregszászi Európa—Magyar Ház falai között. Az alkalom különlegességét az adta, hogy ez volt az első olyan találkozó, amit már a társaság újonnan választott neve fémjelzett. Mint az már szokásossá vált, a beszélgetések most is egy adott irodalmi téma köré épültek. Ez alkalommal az irodalmi apagyilkosságról esett szó. A témát Boldog Zoltánnak az Irodalmi Jelenen olvasható Az apagyilkos generáció című esszéje adta. A résztvevők (**Kovács Eleonóra, Shrek Tímea, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Kertész Dávid, Marcsák Gergely**) a témához fűződő gondolataikat fejtették ki.

2014. május 10. Idén ismét megrendezték a Kárpátaljai gyermekszínházi találkozót, amelynek május 10-én a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház adott otthont. A köszöntőbeszédet követően kezdetét vette a megmérettetés, melynek eredményeként arany fokozatot kapott a bátyúi Guriga Színpad, ezüst fokozatot a Gáti Középiskola színházi csoportjának Bolondos mese című előadása és a bátyúi Gubancok Ludas Matyi című meséje. Bronz fokozatot szerzett a Beregújfalui Általános Iskola A süket király című előadása, a Nagymuzsalyi Középiskola Meseország tovább él című játéka, valamint a Mezővári Középiskola színházi csoportjának előadása. Az arany fokozatú csapat meghívást kap a magyarországi Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozóra, amelyet 2014. június 6–7. között tartanak Szegeden.

2014. május 12–18. A történelmi, egykori beregi vármegye kárpátaljai területéről is voltak résztvevői a 18. Beregi Ünnepi Hét kulturális rendezvénysorozatnak, amelyet között rendeznek meg Vásárosnaményban és Csarodán. A rendezvényen részt vett és előadást tartott **Zubánics László**, a KMMI elnöke is. A közeli Csaroda település könyvtárában beregszászi költők – **Lőrincz P. Gabriella** és **Bakos Kis Károly** mutatkozott be.

2014. május 10. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Győr termében átadták a Hármashalom Alapítvány Zrínyi Ilona-ösztöndíjának második részletét a pályázatban nyertes pedagógusoknak.

2014. május 10. Az Amadeus Hallgatói Ösztöndíj Program keretén belül az alapítvány évente biztosít havi fix összegű ösztöndíjat a Magyar Képzőművészeti Egyetem [Budapest] egy szobrász és egy festő szakos hallgatójának egy teljes tanulmányi éven keresztül. Kisalkotói Ösztöndíjban részesül többek között a kárpátaljai származású **Baraté Ágnes** is.

2014. május 15. *Ihletés... Irodalmi est, alkotói pályázat, vagy amit akartok!* a KMDFKSZ szervezésében. Kezds 16.00 óra.

2014. május 15–16. A pécsi székhelyű Határokon Túli Magyarságért Alapítvány a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karával, a Magyar Regionális Tudományi Társasággal és a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztallal együtt megrendezte Dialógus című konferenciáját, illetve a HTMA hagyományos határon túli fórumát. A Dialógus konferencián a pécsi egyetemen **Zubánics László**, a KMMI elnöke tartott előadást.

2014. május 16. Hans Sachs Komédiák című előadása került bemutatásra a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház nagytermében. Az előadást rendezte: **Dr. Patkós József**. Vendégművészek: **Molnár Zsuzsa**, a József Attila Színház Jászai Mari-díjas művésze és **Pelsőczy László**, a Nemzeti Kamara Színház örökös tagja. Közreműködött a Kalapos Folk Band – **Farkas Zoltán, Dudinszky Balázs, Nyiri Sámuel**.

2014. május 16. Kárpátalja tehetséges népdalénekeسه **Pál Eszter** *Napot, Holdat, Csillagot* címmel mutatta be első lemezét Budapesten.

2014. május 17. A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány szervezésében a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán (KMF) immár tizedik alkalommal került megrendezésre a Fialat Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciája.

2014. május 17. A Szent Korona másolata volt megtekinthető a máriapócsi bazilikában a Korona összetartó ereje címet viselő rendezvény keretében, amelynek partnere a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Öregdiák Szövetsége volt.

2014. május 17. Budapesten lezajlott a Kárpátaljai Szövetség XXVI. közgyűlése.

2014. május 18. A beregszentmiklósi várban harmadik alkalommal rendezték meg a középkori kultúrát felelevenítő Ezüst Táltoš fesztivált.

2014. május 18. Az ungvári Koczka András emlékmúzeumában kiállítást nyitottak Tavaszı motívumok Koczka művészetében címmel.

2014. május 18. „500 évvel ezelőtt, 1514-ben állította össze falunk szülötte, Werbőczy István jogtudós, királyi ítélőmester, majd Magyarország nádora a magyar jogot megeremő Hármaskönyv (Tripartitum) című törvénygyűjteményt...” – olvasható a felirat a Verbőcön felavatott emléktáblán. Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Nagyszőlősi Járási Szervezete és Verbőci Alapszervezete, a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola közösen szervezte meg a Tripartitum megírásának 500 éves évfordulóját.

2014. május 18. A múzeumok napja alkalmából kiállítással egybekötött ünnepséget szerveztek az ungvári várban.

2014. május 21. II. Rákóczi Ferenc 1703. május 21-i zászlóbotásának 311. évfordulójára szervezett emlékünnepséget a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet. A Rákóczi-szabadságharc kitörését elindító események felelevenítéseként kuruc hagyományörzők vonultak végig Mezővárıból Beregszászba, majd a Kossuth-téren kibontották zászlóikat. Ezt köveően megemlékezésre került sor a főiskolában.

2014. május 21. Számos színjászó csapat vett részt az Etno-Dia-Szféra hagyományos munkácsi színházi fesztiválon, melynek megnyitójára az orosz drámai teátrumban került sor. A színház művészei az *Ez aztán a balhé* című darab premierjével lepték meg a nézőket, melyet kevesebb mint egy hónap alatt készítettek elő kreatív rendezőjük, **Oleg Meljnicsuk** segítségével.

2014. május 21. A budapesti Uránia Nemzeti Filmszínházban bemutatták az MTVA kárpátaljai tudósítóinak ötvenkét perces, az ukrán forradalomról készített dokumentumfilmjét. Alkotók: **K. Debreceni Mihály, Sterr Attila, Vass Tamás**.

2014. május 29. Az ungvári Drugeth Gimnázium szervezésében, Kovács Péter igazgató és Kövy Márta magyar szakos tanár megnyitójával került sor a Szépasszony dombja c Kárpátaljai történeti és helyi mondák című gyűjtemény (<http://www.mek.oszk.hu/12900/12907/>) bemutatójára, amelynek összeállítói **Dupka György** és **Zubánics László**.

2014. május 24. Az UNE magyar karán lezajlott a KMDFKSZ X., jubileumi Tudományos Diákköri Konferenciája.

2014. május 28. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, a CIVIL ALAP által támogatott Magyar Holokauszt Emlékév–2014 magyarországi programsorozat részeként, nemzetközi tudományos konferenciát szervezett *Kárpátaljai holokauszt. 1944 az elhurcolások éve* címmel. A fórumon a kárpátaljai zsidóság 1944. évi tragédiájának és a régió egykori történetében betöltött jelentőségüknek ismertetéséről és megvitatásáról értekeztek neves magyarországi, amerikai és helyi kutatók-előadók. A konferencia napján Milton Friedman beregszászi gyökerekkel rendelkező Nobel-díjas közgazdász emléktáblájának felavatására is sor került.

2014. május 28. A Beregszászi Művészeti Iskola tanévzáró ünnepi koncertet szervezett a Beregszászi Művelődési Házban.

2014. május 28. A Magyar Holokauszt Emlékév – 2014 magyarországi programsorozat keretében a Civil Alap támogatásával a Budapest Klezmer Band adott koncertet Beregszászban.

2014. május 29. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem és Társadalomtudományi Tanszékének szervezésében került sor **Bocskor Andrea** *Alapvetések az ukrán magyarsággal kapcsolatban és a magyar múlt ukrán megítéléséhez 1991-2011* és **Szamborovszkyné Nagy Ibolya** *Oktatáspolitikai és történelemtanítás a Szovjetunióban és Ukrajnában (1945-2010)* című könyvének bemutatására.

2014. május 30. Tanévzáró ünnepségek, köztük a magyar tannyelvű iskolákban is.

A hónap folyamán:

* Ukrajna oktatási minisztere kinevezte **Volodimir Szmolanka** idegsebész professzort az Ungvári Nemzeti Egyetem rektorává.

*Aláírták a beregi térség két legnagyobb települése, Beregszász és Vásárosnamény közötti testvérvárosi megállapodás szándéknyilatkozatát.

***Babják Zoltán**, Beregszász polgármestere megbeszélést folytatott a város megoldásra váró gondjairól a magyar Nemzeti Fejlesztési Minisztérium képviselőivel

*A magyar–ukrán határátkelőkhöz vezető úthálózat fejlesztéséről is egyeztetett **Valerij Luncsenko** Nyíregyházán. A megyei állami közigazgatás elnöke **Vinnai Győző** kormány megbízottal és **Seszták Oszkárral**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnökével folytatott megbeszéléseket.

*Választási megállapodást kötött a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) **Petro Porosenko** elnökjelölttel.

*A magyarországi kormánypárt listájáról határon túli jelöltek is Brüsszelbe utazhatnak. Köztük lesz **Bocskor Andrea**, a beregszászi magyar főiskola tanára. A kárpátaljai magyarok törekvéseinek támogatásáért és Ukrajna euroatlanti integrációjáért dolgozik majd az Európai Parlamentben (EP), mondta el az MTI-nek.

*A napokban volt öt éve, hogy elhunyt Garanyi József beregszászi festő. Ebből az alkalomból **Kovács László**, a Beregvidéki Múzeum munkatársa, Garanyi kiállítást szervezett a Turinform beregszászi irodájának kiállítótermében. Az érdeklődők 37 alkotást láthatnak egy hónapon keresztül

*A Karcag és Térsége Tűzvédelméért Alapítvány és a Karcagi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság a Déryné Művelődési és Ifjúsági Központtal közösen a közelmúltban tematikus Szent Flórián vers- és prózamondó versenyt szervezett gyermekek részére. A három kategóriában versenyző gyerekek nem hoztak szégyent Kárpátaljára: sikeresen helyt álltak, s a középiskolások kategóriájában – immár másodszor – **Jakab Dániel**, a Beregszászi Magyar Gimnázium diákja nyerte el az első helyet, aki Újfalusi Tóth Endre Anyám kemencéjécs versét szavalta el. Díja egy Szent Flóriánt, a tűzoltók védőszentjét ábrázoló bronzszobor, valamint értékes könyvcsomag volt.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.